

BİZNES MÜHİTİNİN YAXŞILAŞDIRILMASINDA İNFRASTRUKTUR TƏMİNATININ ROLU

UOT: 334.012.63/64
<https://doi.org/10.30546/3006-0346.2024.6.84.083>

RAMİL ƏSGƏROV
*Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinin
doktorantı*

E-mail: ramil_asgarov@mail.ru

Milli iqtisadiyyatın rəqabət qabiliyyətinin yüksəldilməsi qloballaşma şəraitində mühüm strateji əhəmiyyət kəsb etməklə, ölkə iqtisadiyyatının dünya birliyinə inteqrasiyasında önəmli rol oynayır. Bu baxımdan biznes mühitinin yaxşılaşdırılması məhz istehsal edilən məhsulun rəqabətə davamlılığının yüksəldilməsində önəmli rol oynamaqla, dövlətin həyata keçirdiyi iqtisadi siyasətin xarakterindən və prioritet istiqamətlərindən də bilavasitə asılı olur.

Biznes mühiti ilə iqtisadi artım arasında bilavasitə bağlılıq, daha doğrusu düz mütənasiblik mövcuddur. İqtisadiyyatda biznes mühiti yaxşılaşdırıldığı halda iqtisadi artımın təmin edilməsi üçün stimullar yaranır və bütün bunlar isə iqtisadiyyatın davamlı inkişafının təmin edilməsinə əlverişli şərait yaradır. Davamlı iqtisadi artıma nail olunması davamlı iqtisadi inkişafın əsas şərtlərindən biridir. Bunun üçün isə iqtisadiyyatın biznes mühitinin yaxşılaşdırılmasına nail olunması istər dövlət, istərsə də özəl bölmənin səylərinin bu istiqamətlərə yönəldilməsi vacib şərtlərdən biridir.

Aparılan araşdırmalar göstərir ki, inkişaf etmiş ölkələrdə biznes mühitinin yaxşılaşdırılması prosesində dövlətlə bərabər eyni zamanda ağırlıq yükünün müəyyən hissəsi məhz özəl təsərrüfat subyektlərinin də üzərinə düşür. Bu isə dövlət özəl bölmə əməkdaşlığının genişləndirilməsi ilə sıx əlaqəyə malikdir. İqtisadi inkişaf ilə biznes mühitinin yaxşılaşdırılması arasındakı əlaqə ilk növbədə, əmtəə istehsalçılarının yeni texnologiyalara çıxış imkanlarının təmin edilməsi, eləcə də infrastrukturun yaxşılaşdırılması ilə sıx əlaqədə olduğundan iqtisadi inkişafın stimullaşdırılmasında dövlətin rolu da nəzərəcarpacaq dərəcədə fəallaşır. Bu baxımdan, istehsalın intensivləşdirilməsinə, intensiv inkişafın təmin edilməsinə daha çox ehtiyac yaranır. İntensiv inkişaf isə fərqli bir anlayış olub, istehsal vasitələrindən səmərəli istifadə edilməsini, yeni texnika və texnologiyaların iqtisadiyyata tətbiq edilməsini nəzərdə tutur. İntensiv inkişaf üçün ən mühüm xarakterik cəhət məhsuldarlığın səviyyəsinin artırılması və investisiya qoyuluşlarının təmin edilməsidir. Əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi hesabına

intensiv inkişafa nail olmaq mümkündür və bu da məhsul vahidinə çəkilən xərclərin həcmindən azaldılmasını özündə ehtiva edir [1, s.198]. Müəllifin fikirlərindən belə qənaətə gəlmək olar ki, istehsalın intensivləşdirilməsinə istiqamətlənmiş tədbirlərin gerçəkləşdirilməsi davamlı inkişafa nail olunmasına xidmət etməklə yanaşı, biznes mühitinin yaxşılaşdırılmasından da bilavasitə asılıdır.

Dövlət zəruri hallarda infrastruktur sisteminin inkişaf etdirilməsi istiqamətində tədbirlər həyata keçirir. Bu tədbirlər xüsusilə, orta gəlirə malik olan ölkələr üçün daha çox səciyyəvi xarakter daşıyır. İnkişaf etməkdə olan ölkələrdə isə bu prosesdə dövlətin iştirak imkanlarının genişləndirilməsinə ehtiyac duyulur. Dövlət büdcəsi gəlirlərinin formalaşmasında iqtisadiyyatın sahələrinin rentabelliyyətinin yüksəldilməsi vəzifəsini yerinə yetirmək üçün atılmalı olan ilk addım (neft və qaz hasilatı bəzi başqa sahələr istisna olmaqla) bu sahələrə dair müəssisələrin 1990-cı illərin istehsal gücünün yeni şəraitə uyğun bərpa edilməsi ilə başlamaqdan ibarət olmalıdır. Başqa sözlə, bu işdə həddən artıq vaxt itirməmək və yersiz xərclərə yol verməmək üçün hələlik ilk addım kimi 90-cı illərə qədər Azərbaycan büdcəsinə çoxlu fayda verən iqtisadiyyat sahələrini bərpa etmək, dirçəltmək zəruri olmuşdur [2, s.273].

Biznes mühitinin yaxşılaşdırılmasında infrastruktur təminatı əhəmiyyətli rola malikdir. Bu, ilk növbədə, onunla bağlıdır ki, infrastruktur təminatı mahiyyət etibarilə əmtəə istehsalçılarının istehsal etdikləri məhsulların logistikasının həyata keçirilməsinə əlverişli şərait yaradır. Bu isə infrastrukturun növ müxtəlifliklərinin tarazlı şəkildə inkişaf etdirilməsini tələb edir. Məlum olduğu kimi, infrastruktur sisteminin özünəməxsus növ müxtəliflikləri mövcuddur ki, bunlara da aşağıdakıları şamil etmək olar: -istehsal infrastrukturları; -bazar infrastrukturları; -maliyyə-kredit infrastrukturları; -sosial infrastrukturlar; -postsənayə cəmiyyətinin inkişafı ilə bağlı infrastruktur sistemləri.

Biznes mühitinin yaxşılaşdırılmasında istehsal infrastrukturlarının rolu onunla bağlıdır ki, nəqliyyat və logistika prosesləri məhsulların səmərəli da-

şınma prosesinin gerçəkləşdirilməsində önəmli rol oynayır. Bu zaman dəmiryol nəqliyyatının, hava, su və quru yol nəqliyyatının müasir tələblərə uyğunlaşdırılması xüsusilə diqqət çəkən məqamlardan biri hesab edilir. Məhz istehsal infrastrukturalarının tarazlı şəkildə inkişaf etdirilməsi məhsul istehsalına çəkilən xərclərin aşağı salınmasında önəmli rol oynayır. Biznes mühitinin yaxşılaşdırılması baxımından istehsal infrastrukturalarının rolunu qiymətləndirərkən istər məhsul istehsalına çəkilən xərclərin strukturunda enerji tutumunun aşağı salınmasını, istərsə də nəqliyyat xərclərinin azaldılması baxımından bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadənin təmin edilməsinə xüsusi diqqət yetirilməsi fikrimizcə, daha vacib olardı.

Biznes mühitinin yaxşılaşdırılması məqsədilə, xüsusilə infrastruktur sisteminə, o cümlədən müxtəlif nəqliyyat sahələrinin inkişafına investisiyaların qoyulması mühüm əhəmiyyətə malikdir. İnfrastrukturun inkişafı beynəlxalq ticarətə və bütövlükdə makroiqtisadi artıma da əhəmiyyətli dərəcədə müsbət təsir göstərir. Qərb iqtisadçılarından Hummels hesab edir ki, ötən əsrin ortalarından bəri dünya ticarətində yüksək iqtisadi artım hava nəqliyyatında texnoloji dəyişikliklər və sürətli nəqliyyatın ucuzlaşması ilə sıx əlaqədardır [3, s. 131-154]. Müəllifin fikirlərindən çıxış edərək belə qənaətə gəlmək olar ki, nəqliyyat sahələrində bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadə edilməsi logistika proseslərinin səmərəliliyinin yüksəldilməsində, eləcə də məhsulların daşınmasına çəkilən xərclərin aşağı salınmasında önəmli rol oynaya bilər və bütün bunlar biznes mühitinin yaxşılaşdırılması baxımından önəmli mənbə rolunu oynayır.

Nəqliyyat infrastrukturunun bütün sektorlarının təkmilləşdirilməsi və əlverişli biznes və tənzimləyici mühit, şəffafıq və təkmilləşdirilmiş gömrük idarə edilməsi kimi yumşaq infrastruktur elementlərinin inkişafı kənd təsərrüfatı və sənaye məhsullarının ticarətinin artmasında da önəmli rol oynamaq iqtidarındadır [4]. Müəllifin fikirlərində isə problemə daha çox kompleks yanaşma özünü müşahidə etdirir. Belə ki, əgər Hummels daha çox hava nəqliyyatında texnoloji dəyişikliklərin və sürətli nəqliyyat proseslərinin ucuzlaşmasının iqtisadi artım və biznes mühitinin yaxşılaşdırmasına təsirini əsaslandırırırsa, İsmail və Mohidin fikirlərində isə nəqliyyat sektoru ilə yanaşı, eyni zamanda bütövlükdə tənzimləyici mühit və biznes mühitinin zəruri

infrastrukturun sistemlərinin bütün elementləri, o cümlədən gömrük idarəetməsi kimi yumşaq infrastrukturun elementlərinə də toxunulmuşdur. Hesab etmək olar ki, xüsusilə kənd təsərrüfatında və aqrar sənaye sektorunda fəaliyyət göstərən müəssisələrin infrastruktur sisteminin inkişaf etdirilməsinə xüsusi diqqət yetirilməlidir. Bu həm də kənd təsərrüfatında iqtisadi artımın təmin edilməsinə əlverişli şərait yarada bilər. Məlum olduğu kimi, kənd təsərrüfatı iqtisadiyyatın elə bir sahəsidir ki, bu sahə sənaye sektorundan fərqli olaraq, o qədər də yüksək gəlirə malik deyil. Sahənin azgərlirliliyi baxımından, xüsusilə məhsulların daşınması və digər bu kimi sektorlarda biznes mühitinə dövlətin zəruri dəstəyinin həyata keçirilməsi, həm də ərzaq təhlükəsizliyinin təmin edilməsinə və eləcə də qeyri-neft sektoru məhsullarının ixracının təşviqi baxımından mühüm strateji əhəmiyyətə malik ola bilər.

Xarici ölkələrin iqtisadçı alimlərindən Olarreaga isə hesab edir ki, milli və beynəlxalq infrastruktur sistemləri həm daxili və həm də xarici biznes mühitinin inkişafına müsbət təsir göstərmək iqtidarındadır. Lakin təsirlər həm yumşaq və həm də sərt infrastruktur növlərinin keyfiyyəti də daxil olmaqla, ölkənin xüsusiyyətlərindən və eləcə də dövlətin ölkədə yaratdığı biznes mühitindən də bilavasitə asılı olacaqdır [5]. Donaldson isə hesab edir ki, məhsulların logistikası proseslərinin gerçəkləşdirilməsi zamanı dəmir yolu nəqliyyatından istifadə edilməsi ticarət xərclərinin aşağı salınmasında önəmli rol oynayır. Bütün bunlar həm regionlararası, həm də beynəlxalq ticarətin həcmələrinə və real gəlir səviyyələrinin artırılmasına əlverişli şərait yaratmaq iqtidarındadır [6, s.899-934].

Qeyd etmək lazımdır ki, biznes mühitinin yaxşılaşdırılması baxımından infrastruktur sistemləri önəmli rol oynamaqla yanaşı, eyni zamanda əhalinin həyat səviyyəsinin təmin edilməsində də mühüm rola və yerə malikdir. Lakin reallıq ondan ibarətdir ki, heç də dünyanın bütün ölkələrində infrastruktur sisteminin davamlı inkişafına nail olunması mümkün olmamışdır. Bu isə ölkələrin sosial-iqtisadi inkişaf səviyyəsindən, iqtisadi sistemin tipindən və xarakterindən, eləcə də inkişaf etmiş ölkələr və inkişaf etməkdə olan ölkələr arasındakı sosial-iqtisadi bərabərsizliyin səviyyəsindən də bilavasitə asılıdır.

Mövcud reallıq ondan ibarətdir ki, dünya ölkələrinin əhalisi əksər hallarda məhz infrastruktur sisteminin inkişaf etdirilməməsindən əziyyət çəkir.

Bütün bunlarsa təbii ki, iqtisadiyyatda biznes mühitinin normal inkişafına əngəlləyir. Məsələn, faktları qiymətləndirməli olsaq, belə qənaətə gəlmək olar ki, hazırda dünya əhalisinin 940 milyonundan çoxu elektrikləşmə sisteminə çıxış imkanına malik deyildir. 663 milyon nəfər əhali isə içməli su çatışmazlığından əziyyət çəkir. Kənd yerlərində yaşayan 1 milyard nəfərdən çox insan isə keyfiyyətli yol-nəqliyyat sisteminə çıxış imkanına malik deyildir [7; 8]. Odur ki, bu prosesin yaranmasını şərtləndirən başlıca amil, həm də infrastruktur çatışmazlığı ilə bağlıdır. İnfrastruktur çatışmazlığını doğuran başlıca səbəb isə infrastruktur sistemlərinə investisiyaların həcmnin aşağı olmasıdır. Təhlil göstərir ki, əhalinin infrastruktur sistemlərinin məhdudluğundan əziyyət çəkməsi daha çox inkişaf etməkdə olan ölkələr üçün xarakterikdir. İnkişaf etməkdə olan ölkələrdə infrastruktur sisteminin səviyyəsinin aşağı olması nəinki əhalinin həyat səviyyəsinə mənfi təsir göstərir və bu proses eyni zamanda iqtisadiyyatda biznes mühitinin qənaətbəxş olmamasına gətirib çıxarır. Müasir şəraitdə iqtisadiyyatda infrastruktur sisteminin inkişafının təmin edilməsi üçün 3,2-3,7 trilyon ABŞ dolları həcmində illik investisiyanın yatırılmasına ehtiyac duyulur. Mc.Kinseyin qiymətləndirmələrinə görə, infrastruktur sisteminə il ərzində cari xərclər 2,5-3 trilyon ABŞ başa gəlir. Bundan əlavə, gələcəkdə mövcud tələbatın ödənilməsi üçün isə 6 trilyon dollar məbləğində vəsaitə ehtiyac duyulur [9].

Dünya təcrübəsi göstərir ki, inkişaf etmiş ölkələr bu və ya digər maraqlar çərçivəsində inkişaf etməkdə olan ölkələrdə dayanıqlı infrastruktur sisteminə müəyyən investisiyalar qoyuluşunu həyata keçirirlər. İnkişaf etməkdə olan ölkələrdə dayanıqlı infrastrukturun ən böyük investorları kimi Avropa İttifaqı ölkələri önəmli rol oynayır. Avropa İttifaqına daxil olan ölkələrin inkişaf etməkdə olan ölkələrə yatırıqları investisiyaların həcmi 128 milyard ABŞ dollarından çox təşkil edir. Bu baxımdan İtaliya, Fransa və Almaniya inkişaf etməkdə olan ölkələrdə infrastruktur sisteminə qoyulan investisiyaların əsas donorları kimi çıxış edirlər. Bundan əlavə, ABŞ və Çin adıçəkilən ölkələrdən, yəni Avropa Birliyinə daxil olan ölkələrdən sonrakı yeri tuturlar ki, onlar da müvafiq olaraq, ABŞ-da 50 milyard ABŞ dolları, Çində isə 35,5 milyard ABŞ dolları investisiya qoyuluşlarına malikdirlər. Dünyada fəaliyyət göstərən inkişaf strategiyasını təmin edən bankların, o cüm-

lədən Dünya Bankının və Beynəlxalq Valyuta Fondunun kreditləri də inkişaf etməkdə olan ölkələrdə infrastruktur sistemə qoyulan investisiyaların inkişafında əhəmiyyətli rol oynamaqdadır. Belə ki, Dünya Bankının və eləcə də Beynəlxalq Valyuta Fondunun 2011-2017-ci illər üzrə inkişaf etməkdə olan ölkələrdə davamlı infrastruktur sisteminin inkişafına yönəltdiyi investisiyaların həcmi 800 milyard ABŞ dolları təşkil etmişdir [10].

Aparılan araşdırmalar göstərir ki, inkişaf etmiş ölkələrdə infrastruktur sisteminə investisiya qoyuluşlarının həcmnin artması həmin ölkələrdə biznes cəlbediciliyinin yüksəldilməsinə əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərir. Bundan əlavə, biznes cəlbediciliyinin yüksəldilməsi, eləcə də biznes mühitinin yaxşılaşdırılması istiqamətində inkişaf etmiş ölkələrdə kifayət qədər zəruri investisiya qoyuluşları həyata keçirilir. Belə ki, XXI əsrin növbəti 10 illiklərində bu məqsədlər üçün Avropa İttifaqına daxil olan ölkələrdə 300 milyard ABŞ dolları, Çində təxminən 200 milyard ABŞ dolları, ABŞ və Kanadada isə 180 milyard ABŞ dolları vəsaitinin ayrılması nəzərdə tutulmuşdur. Yaxın Şərqi ölkələrində isə infrastruktur sisteminə qoyulan investisiyaların həcmi 56 milyard ABŞ dolları səviyyəsindədir. Hazırda biznes mühitinin yaxşılaşdırılması istiqamətində infrastruktur sisteminin təkmilləşdirilməsinə yönəldilmiş investisiyalar Çində də kifayət qədər inkişaf etməkdədir. Ölkə sürətlə müasir nəqliyyat şəbəkəsi yaradır, yeni yollara, eləcə də yüksək sürətli dəmir yolu xətlərinə, liman obyektlərinə və hava limanlarına 100 milyardlarla ABŞ dolları həcmində sərmayə qoyur. Çində təkcə 2009-cu ildə bu tip magistralların tikintisinə 8 milyard ABŞ dolları həcmində sərmayə qoyulmuşdur və 2012-ci ildə bu ölkədə 42 sürətli xətt fəaliyyət göstərmişdir. Çin uzunluğuna görə belə xətlərin ən böyük şəbəkəsini - 2020-ci ildə qədər 13 min kilometr həcmində nəqliyyat şəbəkəsi formalaşdırmasını proqnozlaşdırmaqdadır. Aparılan araşdırmalar göstərir ki, inkişaf etmiş ölkələr əksər hallarda öz biznes fəaliyyətlərini inkişaf etməkdə olan ölkələrin iqtisadiyyatına yönəldirlər. Bu isə rəqabət qabiliyyətinin yüksəldilməsi, ucuz işçi qüvvəsindən istifadə edilməsi, eləcə də öz ölkələrində ekoloji tarazlığa problem yaratmamaq məqsədilə həyata keçirirlər. Bu baxımdan Hindistanda ən azı 7 min kilometr yeni yolun tikintisi müasir dövrdə proqnozlaşdırmaqdadır. Meksikada 6 illik milli infrastruktur planı qəbul edilmiş və ona əsasən 20 min kilometr yol və

1,5 min kilometr yeni dəmir yollarının tikintisi və modelləşdirilməsi, kanalizasiya və su təchizatı sistemlərinin tikintisi və genişləndirilməsi üçün 270 milyard ABŞ dollarının ayrılması proqnozlaşdırılır [11]. Bütün bunlar onu göstərir ki, inkişaf etməkdə olan ölkələrdə biznes mühitinin yaxşılaşdırılması istiqamətində infrastruktur sisteminə yönəldilən investisiyaların həcmnin artırılması mahiyyət etibarilə iqtisadi artımın təmin edilməsinə, eləcə də beynəlxalq ticarətin inkişafına əlverişli şərait yaradır. Məhz bu məqsədlə infrastruktur sisteminin inkişafına yönəldilən investisiyalar mahiyyət etibarilə inkişaf etməkdə olan ölkələrin beynəlxalq iqtisadi əlaqələr sisteminə inteqrasiyasına əlverişli şərait yaratmaq iqtidarındadır.

YEKUN

Aparılan araşdırmalardan belə qənaətə gəlmək olar ki, biznes mühitinin yaxşılaşdırılması baxımından infrastruktur sisteminin inkişaf etdirilməsi və eləcə də infrastruktur sisteminə zəruri investisiya qoyuluşlarının həyata keçirilməsi özünəməxsus funksiyalarla səciyyələnir. Bundan əlavə, əhalinin ərzaq məhsullarına, eləcə də gündəlik istehlak məhsullarına olan tələbatın ödənilməsində də infrastruktur sistemi önəmli rol oynayır. İnfrastruktur sistemi həm də biznes mühitinin yaxşılaşdırılması baxımından mühüm tənzimləyici funksiyaları yerinə yetirir:

– Bu tənzimləyici funksiyalar sahibkarlıq fəaliyyətinin inkişafına dəstək verməklə, həm yumşaq, həm də sərt infrastruktur sisteminin inkişaf etdirilməsindən bilavasitə asılı olur;

– Müasir şəraitdə biznes mühitinin yaxşılaşdırılması baxımından infrastruktur sisteminin inkişaf etdirilməsi, həm də informasiya texnologiyalarının tətbiq edilməsini, eləcə də müasir şəraitdə postsənaye cəmiyyətinin inkişafının xarakterik xüsusiyyətləri baxımından infrastruktur sisteminin təkmilləşdirilməsini özündə əks etdirir;

– Rəqəmsal iqtisadiyyatın inkişaf etdirilməsi, eləcə də internet və digər sosial platformalardan istifadə edilməsi biznes cəlbədiciliyinin yüksəldilməsinə, biznes mühitinin yaxşılaşdırılmasına əlverişli şərait yaradır;

– Fikrimizcə, dövlət tərəfindən rəqəmsal texnologiyaların tətbiqinin stimullaşdırılmasına istiqamətlənmiş zəruri tədbirlərin həyata keçirilməsi həm infrastruktur təminatının yaxşılaşdırılmasına

və eləcə də biznes mühitinin inkişaf etdirilməsinə əlverişli şərait yaratmaq iqtidarındadır.

Açar sözlər: *biznes mühiti, biznes mühitinin yaxşılaşdırılması, infrastruktur təminatı, rəqabət qabiliyyəti, istehsal infrastrukturunu, bazar infrastrukturunu, sosial infrastrukturular, maliyyə infrastrukturuları.*

ƏDƏBİYYAT SİYAHISI:

1. A.F.Abbasov, *İqtisadi inkişafın müasir meyilləri: global çağırışlar, təhdidlər və perspektivlər. Monografiya, Bakı, 2024, 576 s., s.198.*

2. E.Ə.İbrahimov, *İqtisadiyyatın davamlı inkişafının maliyyə-büdcə tənzimlənməsi və stimullaşdırılması istiqamətləri. Monografiya, Bakı, 2018, 320 s., s.273.*

3. Хуммельс, Дэвид, 2007. *Транспортные издержки и международная торговля во второй эре глобализации. Журнал экономических перспектив, 21: 131-154.*

4. Исмаил, Нормаз Вана и Джамила Моход Махидин, 2015. *Влияние инфраструктуры на торговлю и экономический рост в отдельных странах Азии. Институт Азиатского банка развития. <http://www.adb.org/publications/impact-infrastructure-trade-and-economic-growth-selected-economies-asia/>. Дата обращения: 26.05.2021.*

5. Оларреага, Марсело, 2016. *Торговля, инфраструктура и развитие. Институт Азиатского банка развития. Доступно по адресу: <https://www.adb.org/sites/default/files/publication/218316/adbi-wp626.pdf>. Дата обращения: 26.05.2021.*

6. Дональдсон, Дэйв 2018. *Железные дороги Раджа: оценка воздействия транспортной инфраструктуры. Американский экономический обзор, 108: 899-934.*

7. UNDP Seoul Policy Centre for Knowledge Exchange through SDG Partnerships // *United Nations Development Programme;*

8. *Measuring Rural Access: Using new technologies // The World Bank Group.*

9. McKinsey. *Financing change: How to mobilize private-sector financing for sustainable infrastructure. [Electronic resource]. URL: <https://www.mckinsey.com/~media/mckinsey/business%20functions/operations/our%20insights/the%20next%20generation%20of%20infrastructure/finan>*

cing_change_how_to_mobilize_private-sector_financing_for_sustainable_infrastructure.pdf, accessed: 12.12.2021.

10. *Aligning G20 Infrastructure Investment with Climate Goals & the 2030 Agenda // F20.*

11. *Infrastructure 2010. Investment Imperative. Wash., Urban Land Institute and Ernst & Young, 2010.*

РАМИЛЬ АСКЕРОВ

*Докторант Азербайджанского
Государственного Аграрного Университета*

Роль инфраструктурного обеспечения в улучшении бизнес-среды

РЕЗЮМЕ

Повышение конкурентоспособности национальной экономики играет важную роль в интеграции экономики страны в мировое сообщество, имея стратегическое значение в условиях глобализации. В связи с этим улучшение деловой среды напрямую зависит от характера и приоритетных направлений экономической политики, реализуемой государством, играющей важную роль в повышении конкурентоспособности производимой продукции. На повышение привлекательности бизнеса влияют различные факторы, и в связи с этим улучшение инфраструктурного обеспечения создает благоприятные условия для расширения возможностей равноправного использования ресурсного рынка субъектами экономики независимо от форм собственности, а также для улучшения логистических процессов. С этой точки зрения в упомянутой статье отражены уровневые аспекты инфраструктурного обеспечения улучшения бизнес-среды в экономике и пути устранения существующих проблем.

Ключевые слова: *бизнес-среда, улучшение деловой среды, инфраструктурное обеспечение, конкурентоспособность, производственная инфраструктура, рыночная инфраструктура, социальная инфраструктура, финансовая инфраструктура.*

RAMIL ASKEROV

*Doctoral student of Azerbaijan State Agrarian
University*

SUMMARY

The role of infrastructure support in improving the business environment

Increasing the competitiveness of the national economy plays an important role in the integration of the country's economy into the world community, being of strategic importance in the context of globalization. In this regard, the improvement of the business environment directly depends on the nature and priority directions of the economic policy implemented by the state, playing an important role in increasing the competitiveness of the manufactured product. The improvement of business attractiveness is affected by various factors, and in this regard, the improvement of infrastructure provision creates favorable conditions for the expansion of opportunities for equal use of the resource market by economic subjects, regardless of ownership, as well as for the improvement of logistics processes. From this point of view, in the mentioned article, the level aspects of the infrastructure provision of the improvement of the business environment in the economy and the ways of eliminating the existing problems are reflected.

Keywords: *business environment, business environment improvement, infrastructure provision, competitiveness, production infrastructure, market infrastructure, social infrastructures, financial infrastructures.*